

земледѣлица не би са отрѣкалъ да купи чифтъ обуша за една крина ржъкъ, но това не понася на кундураджията и той не ще си даде обущата до като не земне за тѣхъ едно кило ржъкъ. А като направїжъ размѣна, и двамата ще имѣтъ печялба, защото сѣкий отъ тѣхъ е загубилъ въ своя занаятъ да кажимъ, по 6 дена, а, ако да не бѣхъ са говорили и кундураджията са завземнеше за ралото, а земледѣлеца за шилото, тъ не само въ 6 дена, но и въ 20 нищо не щѣхъ да направїжъ, че освѣнъ това, щѣхъ да развалїжъ стоката и сѣчивата. Отъ казаното са вижда, че цѣната на предметите макаръ че са опредѣлява отъ количеството на другите предмети, но самото това количество се пакъ зависи отъ труда, който е употребенъ за изработванието на тѣзи предмети, т. е., зависи отъ тѣхната цѣнностъ; слѣдов. цѣната на предметите зависи отъ тѣхната цѣнностъ, а въ нашия примѣръ тѣ и двѣтѣ бѣхъ равни. Ако нашето общество да бѣше нарѣдено така, щото сичкитѣ му членове да работяха по толкова, по колкото е потребно за обществото, то винаги щѣше да съществува равенство между цѣната и цѣнността; т. е. сичкитѣ предмети изработени отъ еднакавъ трудъ щѣхъ да са размѣняватъ единъ за другий, и работниците никога не щѣхъ да губїжтъ.

И наистина, да кажимъ, че кундураджитѣ ще поискатъ за обущата не кило ржъкъ, а двѣ кила, тогава народа ще престане да ги купува, — и може само нѣкой богати, — е, нѣкой кундураджия ще каже: да посмалїж азъ цѣната, тогава сѣкий ще хване отъ менъ да купува, а другите кундураджии ще опропастїж; — и ще умали цѣната, да кажимъ, на кило и половина. По причина на това, къмъ него ще доидатъ много куповачи, — а като видїжтъ това и другите кундураджии ще умалїжтъ цѣнитѣ. А другий ще намали цѣната йоще по-много, защото нему все пакъ му отжрва, и съ това ще накара и другите